PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	23.10.2026, Paide
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Jan Aasma
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26263000052
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)

Lääne Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 26263000052, milles XXX XXXle on esitatud kahtlustus selles, et tema 07.06.2025 kella 19:39 ajal Järvamaal XXX vallas XXX XXX tee 4,6 km-l juhtis mootorsõidukit Peugeot 308 registreerimisnumbriga XXX XXX, millega põrkas sirgel laugete tõusudega teel kokku XXX suunas liikunud mootorrattaga Husqvarna SM610 registreerimisnumbriga XXX XXX, mida juhtis XXX XXX. XXX XXX poolt juhitud sõiduauto Peugeot oli kokkupõrke hetkel sõidutee keskosas ja ületas tee mõttelist telgjoont. Liiklusõnnetuse tagajärjel põhjustas XXX XXX XXX XXXule eluohtlikud tervisekahjustused järgnevalt – koljumurd, kõrvakelmealune ja ämblikuvõrkkestaalune verevalum, põrutuskolded peaajus, vasaku jala pindluu ülaosa lahtine killunenud murd, vasaku jala mediaalse malleooli murd, vasaku jala Lisfranc liigese taseme murrud, vasaku käe II kämblaluu murd, ulatuslik vasaku sääre ning põlve- ja hüppeliigese pehmete kudede kuni luuni ulatuv vigastus ja hävimine, vasaku küünarliigese põrutushaav, nahamarrastused pea piirkonnas, kehatüvel, ülajäsemetel.
XXX XXX rikkus liiklusseaduse (edaspidi LS) § 14 lg 2 nõudeid, mille kohaselt iga liikleja peab järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist. LS § 16 lg 1 nõudeid sellega, et oma käitumises ei hoidunud kõigest, mis võis takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda. LS § 45 lg 7 nõudeid sellega, et asulavälisel teel tuleb sõita sõiduolusid arvestades võimalikult sõidutee parema ääre lähedal, ohustamata teisi liiklejaid. LS § 50 lg 3 p 1 nõudeid, mille kohaselt peab juht sõidukiiruse valikul arvestama oma sõidukogemust, teeolusid, tee ja sõiduki seisundit, veose iseärasusi, ilmastikutingimusi, liikluse tihedust ning muid liiklusolusid, et ta suudaks seisma jääda sõiduki eespoolse nähtavusulatuse piires ning teel oleva sellise takistuse ees, mida juht pidi ette aimama.

Mootorsõidukijuhi poolt liiklusnõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, millega põhjustati raske tervisekahjustus, pani XXX XXX toime KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab prokurör, et võttes arvesse kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepannud isiku tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, teo olulisust ja raskusastet, on kriminaalmenetlus võimalik lõpetada kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 202 alusel ja seda järgnevatel põhjustel.

KrMS § 202 alusel võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtajaks. Kohustuseks võib olla lisaks menetluskulude tasumisele ja tekitatud kahju hüvitamisele, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine, sotsiaalprogrammis osalemine või muu asjakohase kohustuse täitmine.

Kriminaalasjas kogutud materjalidega on tuvastatud, et XXX XXX on toime pannud KarS § 423 lg 1 järgi vastava kuriteo. KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest näeb karistusseadustik ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Seega on antud kuriteokoosseisu esinemise korral võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel.

Prokurör on arvamusel, et XXX XXX süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteokoosseisu näol on tegemist ettevaatamatusest toime pandud liiklussüüteoga, mitte tahtliku rikkumisega. Ettevaatamatusdelikti toime pannud isik ei ole seega kuritegu toime pannud mitte teadlikult ja seda soovides, vaid hooletusest, mis on tingitud tema tähelepanematusest või kohusetundetusest. Ühtlasi asjaolu, et antud kuriteo eest on ette nähtud ka rahaline karistus, tähendab, et seadusandja arvates on tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väiksemaks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle.

Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur, ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetlus jätkamine on vajalik üld-või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Prokurör on seisukohal, et olenemata asjaolust, et kannatanule põhjustati rasked, eluohtlikud tervisekahjustused, puudub avalik menetlushuvi XXX XXX karistamiseks. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXXt koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele käituda ja hoiduda süütegude toimepanemisest. Samuti on 80-aastane kahtlustatav XXX XXX varem kriminaal-ja väärteokorras karistamata ning tema suhtes ei ole varasemalt otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Eelnevast võib järeldada, et süütegude toimepanemine ei ole XXX XXX tavapärane käitumisviis.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheselt mõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest.

XXX XXXle etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata.

Prokurör, hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärke on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega.

Eelnevast tulenevalt on prokuröri hinnangul piisav meede määrata XXX XXXle kohustuseks tasuda kriminaalmenetluse kulud, tasuda kindel summa riigituludesse ning mitte toime panna karistusseadustiku eriosa 23. peatükis märgitud liiklussüütegusid. Kohustusi määrates tuleb arvestada ka asjaolu, et Tervisekassa võib esitada kahtlustatava vastu tagasinõude kannatanu ravikindlustushüvitise osas, mis ei ole eeldatavalt väike summa.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26263000052 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:
    - KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub XXX XXX tasuma kriminaalmenetluse kulud summas 838 eurot. Määratud kohustuse täitmise tähtajaks on 23.04.2027.
    - KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel kohustub XXX XXX maksma riigituludesse 600 eurot. Määratud kohustuse täitmise tähtajaks on 23.04.2027.
    - KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX XXX mitte toime panna karistusseadustiku eriosa 23. peatükis märgitud liiklussüütegusid. Prokuratuur kontrollib käesoleva kohustuse täitmist kuni 23.04.2027.

    Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: -.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: -.
5. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: -.
6. Kriminaalmenetluse kulud: KrMS § 175 lg 1 p 3 alusel tekkinud liiklustehniline ekspertiisi kulu 661 eurot, isiku kohtuarstlik ekspertiisi kulu 155 eurot ja joobeseisundi tuvastamise kulu 22 eurot.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule ja Tervisekassale. Kahtlustatavale ja tema kaitsjale on määrus kätte antud.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Jan Aasma

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus: XXX XXX